

זבזבה בהיים

גליון שבועי במשנת מרן האור החיים הק' זיע"א

בס"ד, גליון ר"ו, פרשת בהר בחקותי תשפ"ג

אור הישועות

ישיבות, סיפורים ועובדות נפלאים
בזכות רבינו

תורמים ונושעים!!!

קחו חלק בהפצת הגליון ובספרי רבינו האור החיים הק'
ותזכו בעזרת ה' להיות חלק מסיפור הישועות

צילצלו כעת לטל': 02-8048333

רבי משה בעל הנס

בא חייל טורקי נתן לו בעיטות באכזריות עצומה, אבל הרב לא מסוגל ללכת, לא יכול. ראו שבאמת הוא לא מתחזה, ולא מחזיק פנים, אלא פשוט תש כוחו הולך למות, אמרו מה אנחנו צריכים אותו? שישאר פה, והלכו הלאה. והוא נשאר בין שמים וארץ בחצי המדבר לבדו. ויושב כך ובוכה. מה יעשה? כבר חצי מת.

ישב ובכה, והתפלל: רבי חיים [בן עטר] איפה אתה? איפה הזכות של אבא שלי? אביו של הרב הזה, רבי משה ע"ה, היה מנהגו כל יום שיש לי ללכת להר הזיתים, ולגומר כל ספר התהלים על קברו של אור החיים הקדוש, חוק ולא יעבור. ובליילה בערב שבת שבת מדליק נרות שבת, ומדליק נר שמן מיוחד לכבוד רבי חיים בן עטר.

לכן היה מתפלל לרבי חיים שיציל אותו בזכות אביו. אמר: כל הזכות של אבא שלי שבוע שבו, כל משך חייו היה עושה, כל זה הלך לבטלה? כך היה יושב בוכה. ומהחום והתשישות נפל והתעלה על הרצפה.

עברה שעה-שעתיים, ופתאום מרגיש רבי משה סגב, שמישהו מעיר אותו, דוחף אותו.

והוא כבר היה תשוש וחסר כח לחלוטין, ואותו אחד אומר לו: חכם משה, קום! הגענו! אנחנו בדמשק. קום. והוא דוחף אותו, מוליך אותו, והוא חצי מטושטש, חצי ישן, חצי חולה, לא מבין מה מדברים אותו. אומר לו: מי אתה? ענה לו אותו האישי: אני חיים. קום! והושב אותו שם. אמר לו לרבי משה: אל תדאג, הכל בסדר.

אחר כך כשהתעורר והבין מה היה איתו, ומה הציל אותו, אמר: אוי! האור החיים הקדוש בכבודו ובעצמו בא והציל אותי ולא היה לי שכל וכל היה לי הזדמנות לבקש ברכה ממנו! הייתי כולי רדום וכולי עיפי מהחום והחלישות הזו.

ומאותו זמן בירושלים קראו לו רבי משה בעל הנס. תשאלו את חכמי ירושלים הזקנים שהכירו את הרבנים בירושלים יספרו לכם עליו, זה שמו וזה זכרו. ואיפה הושיב אותו האור החיים? הוא ישב בדמשק עד שנגמרה המלחמה, מול המשטרה הטורקית, ושום דבר לא קרה לו, 'מול בית פעור', ומחפשים אותו, ושום דבר לא קרה לו. ללמדך שהקב"ה עושה נס - הוא עושה אותו עד הסוף. שום דבר רע לא יאונה לו. זה הכח העצום של הספר הקדוש הזה, החיבור הזה, אור החיים הקדוש.

שח הגאון רבי חיים יעקב סופר שליט"א ראש ישיבת כף החיים (הובא בספרו נר חיים עמ' לג): אספר לכם מעשה ששמעתי מדודי הגה"צ רבי אברהם מונזה זצ"ל, [הסיפור הזה לא נדפס בשום ספר, בשום מקום, אני מספר לכם מה שמעתי מדודי ששמע מבעל המעשה]:

בזמן מלחמת העולם הראשונה, היה כאן בירושלים יהודי, קראו לו רבי משה סגב ע"ה, מרבני ישיבת 'פורת יוסף'. מי שידוע, באותה תקופה בזמן המלחמה של מלחמת הטורקים, הם גייסו לצבא כל מי שראו, כל אחד, יהיה מי שיהיה, מגיל 14 ועד גיל 60 גייסו אותם בכך לצבא.

ולכן בירושלים היו צריכים החכמים והאנשים להסתתר. כל אחד מסתתר באיזה פינה איזה זווית שלא ידעו אותו ולא יכירו ממנו שום דבר. העיר הייתה ריקה מחכמים ומש.

יום אחד הצבא הטורקי נכנס ומצא את רבי משה סגב (הנ"ל), ועוד כמה חכמים. לקחו אותם, גייסו אותם בעל כרחם לצבא הטורקי.

והצבא הטורקי זה לא היה גהינום - זה היה גהיני גהינום. [אי אפשר לתאר את האכזריות ואת הרוע לב שהיה להם. אני יודע מתוך עובדה אצלנו במשפחה מה שסיפר חכם אחד, שהיו ממלאים את העין בטבק, והעין הייתה מתנפחת ויוצאת החוצה, כדי שיברחו ויצאו מהגהינום הזה שנקרא צבא טורקי! אדם היה מכניס טבק לתוך עיניו, ומביא את עצמו לסכנת עיוורון לכל חייו, והיה כדאי לו. למה? רק כדי לברוח מהצבא הזה, לברוח מהגלות השחורה הזו].

על כל פנים לקחו את החכם הזה רבי משה, ועוד כמה רבנים ואנשים, מה שמצאו, ולקחו אותם.

לאיפה היו הולכים? היו הולכים ברגל מירושלים עד באר שבע - לעבור בצמאון הזה את כל המדברות - ומבאר שבע נוסעים ברכבת עד דמשק, (שם היו לוקחים אותם לארץ גזירה, מי יודע לאן). והרב רבי משה ע"ה, לא היה רגיל בהליכה כזו, ובחצי הדרך כבר נהיה תשוש בלי שום טיפת כח, וישב על הרצפה, אמר להם: אני לא יכול, לא יכול ללכת, אתם רוצים להרוג אותי - תהרגו אותי. אני כבר אזלו כוחותי, לא מסוגל ללכת אפילו לא עוד צעד אחד.

שלחן שבת עם האור החיים

בדרשת חז"ל 'מיד עמיתך' שאין אונאה לקרקעות

הכוונה לרשותו, וגם קרקעות בכלל דין אונאה. ותירצו בגמרא, שסתם ידו פירושו כפשוטו ידו ממש, ורק במקום שאי אפשר לפרש ידו ממש, שם מתפרש שהכוונה לרשותו.

ולכאורה דברי הגמרא אינם מובנים, שהרי מאחר ומצינו ש'ידו' פירושו רשותו, מדוע לא נלמד מזה שגם ידו האמור באונאה הכוונה לרשותו ולא לידו ממש.

ונראה בביאור כוונת הגמרא, שאכן ישנם שני פירושים לתיבת 'יד', ידו ממש ורשותו, אלא שהפירוש ידו ממש יותר הוא ידו ממש, אלא שבדוחק יכול להתפרש גם הפירוש, ודאי שכונת התורה לפירוש הפשוט יותר, שאילו הייתה הכוונה לרשותו, ולא היה לה לומר בשון שבפשוטו משמע ענין אחר, ועל כן ודאי שהפירוש הוא כפשוטו, אבל במקום שאי אפשר לפרש אלא לשון אחת, כמו בפסוק 'ויקח את כל ארצו מיודו הניכר, שודאי הכוונה לרשותו, כותבת התורה לשון זו, וסמכה על כך שודאי נדע שהפירוש רשותו אף שאין זה הפשוט, מאחר ולא יתכן בזה פירוש אחר.

הפרשה עוסקת בקרקעות

אלא שעדיין יש להבין בעיקר דרשת חז"ל שאין אונאה לקרקעות, והלא פסוק זה המלמד על דין אונאה נאמר בפרשה העוסקת במכירת וקניית קרקע החוזרת לבעליה כיובל, וכפי שנאמר בהמשך הפרשה (כה טו) 'במספר שנים אחר היובל תקנה מאת עמיתך במספר שני תבואות ימכר לך וגו', וכיצד ניתן לומר שהפסוק בתחילת הפרשה מדבר רק על מקח של מטלטלין.

קבלה ממושה מסיני

ונראה שהיתה ביד חז"ל קבלה ממושה מסיני שדין אונאה נוהג רק במטלטלין, ובקרקע אין נוהג דין אונאה, אלא שסמכו לדרוש דין זה מלשון הפסוק 'או קנה מיד עמיתך'.

וכי תמפרו ממפר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל תונו איש את אחיו (כה, יד).

דין אונאה

בפסוק זה נאמר איסור אונאה במקח וממכר, ודין האונאה הוא שאסור למוכר להונות את הקונה ולמכור במחיר גבוה יותר משוויו, וכן אסור לקונה להונות את המוכר ולשלם לו פחות משוויו האמיתי. ואם עברו והוננו אחד את חברו הדין הוא, שאם שיעור ההונאה הוא עד שישיית משוויו, אין מחזירים את האונאה, וכששיעור ההונאה הוא יותר משישית יכול זה שנתאנה לבטל את המקח, וכששיעור האונאה הוא שישיית בדיוק, אין יכולים לבטל את המקח, אבל צריכים להחזיר את הסכום שהוננו.

'מיד עמיתך' דבר הנקנה מיד ליד

ואמרו חז"ל (ספרא, ב"מ נו). שדין אונאה נוהג רק במטלטלין, אבל בקרקע הנמכרת אין דין אונאה, ואם מכרוה ביותר או בפחות משוויה האמיתי, לעולם אין מחזירים האונאה, ודרשנו על זה מן האמורם בפסוק 'או קנה מיד עמיתך', ומתיבת 'מיד' דרשו שמדובר רק בדבר הנקנה מיד ליד, שהוא מיטלטל, אבל קרקע שאינה נקנית מיד ליד אין בה דין אונאה.

ידו ממש או רשותו

ובגמרא (ב"מ שם ע"ב) הקשו, וכי כל מקום שנאמר 'ידו' פירושו ידו ממש, והלא מצינו 'ידו' שפירושו רשותו, כמו שנאמר (במדבר כא כו) 'כי חשבון עיר סיחון מלך האמורי היא והוא נלחם במלך מואב הראשון ויקח את כל ארצו מידו עד ארנון', וודאי אין הכוונה שמלך מואב החזיק את כל ארצו בידו ממש ומתוך כך לקחה סיחון, אלא הפירוש הוא שסיחון לקח את כל הארץ שהיתה ברשותו של מלך מואב, ואם כן מנין לנו שפירוש הפסוק 'או קנה מיד עמיתך' הוא ממש, שמה

גם אתם זכיתם לישועה בזכות רבנו האור החיים הקדוש?
כתבו לנו לפקס: 077-4702681
או למייל המערכת: 0774702681@gmail.com

באור ההלכה

נידון הלכתי מרתק במשנת רבינו האור החיים

חידה שבועית:

איזה שני פירושים מתפרשת תיבת 'יד'?

פתרונות יש לשלוח עד יום רביעי הקרוב לכתובת מייל: p0774702681@gmail.com

או לפקס: 077-4702681

על מנת להשתתף בהגרלה: 1. יש לציין כתובת מדויקת וטלפון. 2. לציין בראש הדף עבור חידון אור החיים והפרשה. 3. התשובה צריכה להיות מתוך דברי האור החיים הק' המובאים במאמר שבריש הגליון.

בין שולחי התשובות תערך הגרלה על הספר 'פניני אור החיים'.

ליקוט פניני חיים מתורתו של בעל האור החיים זצ"ל, ערוכים וסודרים לפי נושאים ועניינים, וכן פרקים מתולדותיו.

שם הזוכה פרשת יתרו: **ה' צבי אלימלך קליין** מבני ברק.

מכאן מודעה רבה לאורייתא שאין טענת אונס

עליהם הקב"ה ההר כגיגית (שבת פח.), ואמר רב אחא בר יעקב מכאן מודעה רבה לאורייתא, והקשו המפרשים א"כ אמאי באמת נענשו על עברם את התורה, ותיריך הרשב"א ז"ל, כי בזמן היותם בארץ ישראל אין להם טענת אונס, כי הקב"ה לא נתן להם את הארץ רק על מנת שישמרו את התורה, כדכתיב (תהלים קה, מד-מה) "ויתן להם ארצות גוים וגו'" בעבור ישמרו חקיו ותורותיו ינצורו".

וי"ל שזהו שמרמו כאן "בהר סיני", לפי שבכאן הוצרך לומר "אשר אני נותן" שיקיימו המצוות התלויות בה, ושלא יעלה על דעתם לומר הנה ודאי מצוות התלויות בארץ אנו מחויבים לקיים, כיון שהוא ית"ש נתן לנו את הארץ, פשיטא שאנחנו מחויבים לקיים את המצוות התלויות בה אשר צונו, אבל יתר המצוות הרי יש לנו טענת אנוסים היינו, ולכן בא כאן הרמז בהר סיני, לומר שע"י קבלת התורה בהר סיני נגמרה המתנה, וממילא מחויבים לקיים כל המצוות שנאמרו בסיני ואין להם טענת אונס.

וידבר ה' אל משה בהר סיני לאמר דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם פי תבאו אל הארץ אשר אני נתן לכם ושבטתה הארץ (כה, א-ב).

כתב רבינו בספר אור החיים וז"ל, צריך לדעת למה הזכיר הר סיני במצוה זו, והגם שרז"ל אמרו כי ללמד בא שכל המצוות נאמרו כלולתיהן ופרטותיהן בסיני, עדיין יש מקום לשאלתנו למה לא לימד זאת אלא במצוה זו בדיוק ולא במצוה ראשונה או אחרונה. ואולי כי לצד שהזכיר מתנת הארץ, דכתיב אשר אני נותן דקדק לומר בהר סיני, לומר כי מחמת הר סיני פירוש מה שקיבלו בו (התורה) הוא שנגמרה המתנה שעל מנת תורה נתן ה' את הארץ עכ"ל. ועדיין יש לשאול מה נפקא לן אי מחמת הר סיני נגמרה המתנה או לא, יהי איך שיהי מאחר שהקב"ה נתן את הארץ, מחויבים לקיים מצוות שמיטה ויובל אשר צוה אותם.

ומבאר הגה"צ רבי שלמה גנצפריד זצ"ל בספרו (אפריזון - לבעל הקיצור שו"ע): יש לומר, כי בהיות שקבלת התורה היתה בכפייה שכפה

שבחי חיים

שבחים שנאמרו ע"י צדיקי הדורות על רבינו אור החיים ובמעלת לימוד מתוך ספר האור החיים הק'

רבנו רמז בכל תבה רזין סתימין

בודאי רמז האוה"ח הק' בכל תבה רזין סתימין וכו', ולא לחנם האריך בשבעה לשונות ערבות מתיקות וכו', אך כן דרכו בקדש בכמה מקומות להזכיר בצחות לשונו הקדוש כמה שמות נרדפים בענין אחד, ואין לנו עסק בנסתרות.

(באר לחי רואי, אחרי, מהרה"ק רבי יצחק מבענדר זצ"ל)

איך הייתי עובר השנים המאחרות בלי 'אור החיים'

הרה"ק ר' יעקב יוסף מסקווירא זי"ע, מאז שהיה בן שמונה שנים היה לומד לבדו את כל האור החיים הקדוש של פרשת השבוע, והיה תמיד מדבר בחשיבות הלימוד באור החיים הקדוש, ופעם התבטא 'כווייס' נישט וויאזוי כוואלט געקענט אדורך די לעצטע פופציג יאר אן אור החיים [איני יודע

איך הייתי עובר את חמישים שנותי אחרונות ללא ספר אור החיים].
(תולדות יעקב יוסף, סקווירא, עמ' כב)

צינונו של רבנו המקום המקדש ביותר להתקבלת התפלות

אמרו בשם הרה"ק ר' מאיר אבוחצירא זצ"ל מאשדוד, שהמקום הכי מקדש להתקבלת התפלות הוא אצל ציון האור החיים הקדוש ויש סוברים כי גם כוונת הרה"ק רבי יעקב אבוחצירא זצ"ל בביאתו לארץ הקודש היתה כדי להיות אצל ציון האור החיים הקדוש. (ספר תולדות אור החיים בהקדמת המדפיס)

מקור ליראת שמים ומחשבות טובות

הרה"ק רבי אליעזר זוסיא מסקולען זי"ע, היה נוהג ללמד עם כל חתן את דברי ה'אור החיים" על הפסוק (ויקרא יח, ג) "פמעשה ארץ מצרים" באמרו שראוי ללמד מאמר זה, שזהו מקור ליראת שמים ומחשבות טובות.

(מפי כ"ק מרן האדמו"ר מסקולען זצ"ל, קדשנו במצוותיך עמ' יב)

לימוד ושינון בתורתו של האור החיים הק'

על מנת לעודד את הלימוד וההבנה בפירוש הקדוש יוצאין מכון 'לאור באור החיים' במימון שבועי של מכון שבועי נושא פרסים שיערך בעזרת ה' מידי מוצ"ש בשעה 22:00 בקו טלפון ייחודי מבית פון קליק.

או אך משתתפים:

מחייגים במוצ"ש לקו הטלפון: 09-3750181

מקיימים את קוד החידון: 12972 ומצטרפים לחידון.

המשתתף שיגלה את הבקאות המרשימה ביותר יקבל ב"ה שי מיוחד.

חייגו: **073-2951871**

להאזנה לשיעורי הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א

מחברים לחיים

תורתים סטים ורזאים ישועה

לפרטים: **02-8043333**

דבקים בתורת ה'אור החיים'

ט השו"ן ספר החיים

"חיים פולחן היום"

ליקוט נפלא מתורתו של רבינו האור החיים זי"ע. קטעים מוחלטים לענין של יום על פי סדר השנה. מצוות מהור"ג מנושט רבני. טעם ז' מצוי וולחית רבני אור החיים. מודר שבו חיים.

מאיר' את המשנה

מוקד החינות 56-55-22-1800

לפני כחמישים השנים המוכרות